

*Carl Forup maleri fra omkr. 1930 af Humlebæk Havn
set fra Humlehøj.*

Medlemsbladet Broen udkommer to gange årligt og sendes til Fredensborg-Humlebæk lokalhistoriske Forenings medlemmer.

FORSIDEFOTO

Foreningen har haft fornøjelsen af at kunne videreformidle dette maleri fra omkr. 1930 af Humlebæk Havn set fra Humlehøj til Fredensborg Museum.
Det er malet af Carl Forup (1883-1939).

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side	3	Godt nytår
Side	4	Feriekolonien Sørup
Side	9	Fredensborg station-udsmykning af ventesal
Side	11	Program
Side	17	Klumme af forfatteren Hans Andreasen
Side	24	Bestyrelsen

MEDLEMSBLADET BROEN

Redaktør:

Peter Heiberg - Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com - tlf. 50 62 19 47

Grafisk designer:

Per Eckart Hansen

Hjemmeside:

www.fredensborg-humlebæk-lokalhistorisk.dk

Facebook:

www.facebook.com/fredensborghumlebaeklokalhistorisk

Oplag: 600 eksemplarer. ISSN: 2246-2570

Deadline for dette nummer af medlemsbladet er:

15.06.2023

Materiale sendes elektronisk til bladets redaktør.

Godt nytår

Så kom der fra marts 2022 gang i foreningsarbejdet igen efter corona-epidemien. Det er i det forgangne år blevet til 10 foredrag, et museumsbesøg og havevandring i Scherfigs have og Slotshaven. Alle arrangementer med god tilslutning. I 2023 er der for første halvår lagt et program med nogenlunde samme aktivitetsniveau. Programmet ses som vanligt på bladets midtersider.

Foreningens generalforsamling er fastsat til torsdag d. 23. februar 2023. Her skal der vælges flere nye medlemmer til bestyrelsen, da Karen Lisbeth Poulsen (næstformand) døde d. 22. juli, og jeg selv af helbreds mæssige årsager ikke søger genvalg. Bent Skov Larsen forlader også endegyldigt bestyrelsen efter mere end 40 år, hvor han jo har været formand, næstformand og til sidst suppleant. Bent har ydet en enestående indsats i formidlingen af lokalhistorien i vores del af kommunen. Dette nummer af Broen er det sidste, som vil være grafisk tilrettelagt af Per Eckart. Han har ren con amore stået for tilrettelægningen de sidste otte år og skal have en stor tak for det.

Årbogen 2022, en guide til Fredensborg Slotshave, er blevet stærkt forsinket bl.a. grundet sygdom. Der arbejdes hårdt på at få den ud i løbet af første kvartal dette år.

Hermed ønskes I alle et rigtig godt nytår og på gensyn til den kommende sæsons foredrag og udflugt.

Peter Heiberg
Formand

Feriekolonien i Sørup

Af Poul Christensen

Fredensborg Golf Clubs klublokaler er opført af Børneringen og har været benyttet som feriekoloni indtil 1991.

Forhistorien før Børneringen

Fabrikant E.H. Ludvigsen og Hustrus Legat blev etableret af brødfabrikant Ludvigsen og hustru, der døde barnløse, men efterlod sig betydelige midler til legatet, der var målrettet vanskeligt stillede børn og unge. Legatbestyrelsen rettede i 1954 henvendelse til Asminderød-Grønholt Kommunes Sogneråd med en noget speciel anmodning.

Legatet havde stillet lokaler til rådighed for Mødrehjælpen bl.a. i ejendommen Nebbegård ved Sjælsø. Mødrehjælpen drev herfra et hvilehjem for gravide kvinder og i særdeleshed for kvinder, der havde fået afslag på ansøgning om svangerskabsafbrydelse. Disse kvinder var ofte gifte og havde børn, og dermed var der behov for en passende anbringelse af de "uønskede" børn.

Til dette formål havde legatbestyrelsen i samarbejde med Mødrehjælpen fundet en højt og frit beliggende grund på 5 tdr. land i Sørup, benævnt matr.nr. 1 ai. Jordstykket var ejet af gårdejer Anders Fog, Søåsegård i Sørup. Anders Fog havde meddelt, at han kun ville afhænde arealet, hvis han kunne få et andet jordareal med samme bonitet, der kunne tillægges hans ejendom. Legatbestyrelsen havde derfor forhandlet med ejeren af matr.nr. 1 v i Sørup, gartner Helmer Jørgensen, om køb af dette jordstykke med henblik på mageskifte med Anders Fog. Helmer Jørgensen ville godt sælge, men stillede også nogle specielle betingelser. Disse betingelser var, at hans ejendom bestående af matr.nr. 1 l, 2 k, 4 a og 22 i Sørup samlet blev nedlagt som landbrugsejendom, og at en rimelig udstykning af disse arealer blev tilladt efter nærmere drøftelser. Denne betingelse kunne legatbestyrelsen kun opnå, hvis Asminderød-Grønholt Kommunes Sogneråd kunne indstille til Landbrugsministeriet at godkende denne ændring.

Sognerådet og Landbrugsministeriet besluttede at godkende ændringerne, hvorefter ejendomshandlerne kunne gennemføres.

Ligeledes i 1954 søgte og fik legatbestyrelsen Fredningsnævnets tilladelse til at opføre bl.a. bygninger i en og to etager og arealmæssigt større bygninger end den senere opførte bygning1. Arkitekten på dette projekt var den højt estimerede arkitekt Eske Kristensen, som bl. a. tegnede Dronningegården (1943) og højhusene på Bellahøj (1954) i København. Uvist af hvilken grund blev byggeriet ikke gennemført.

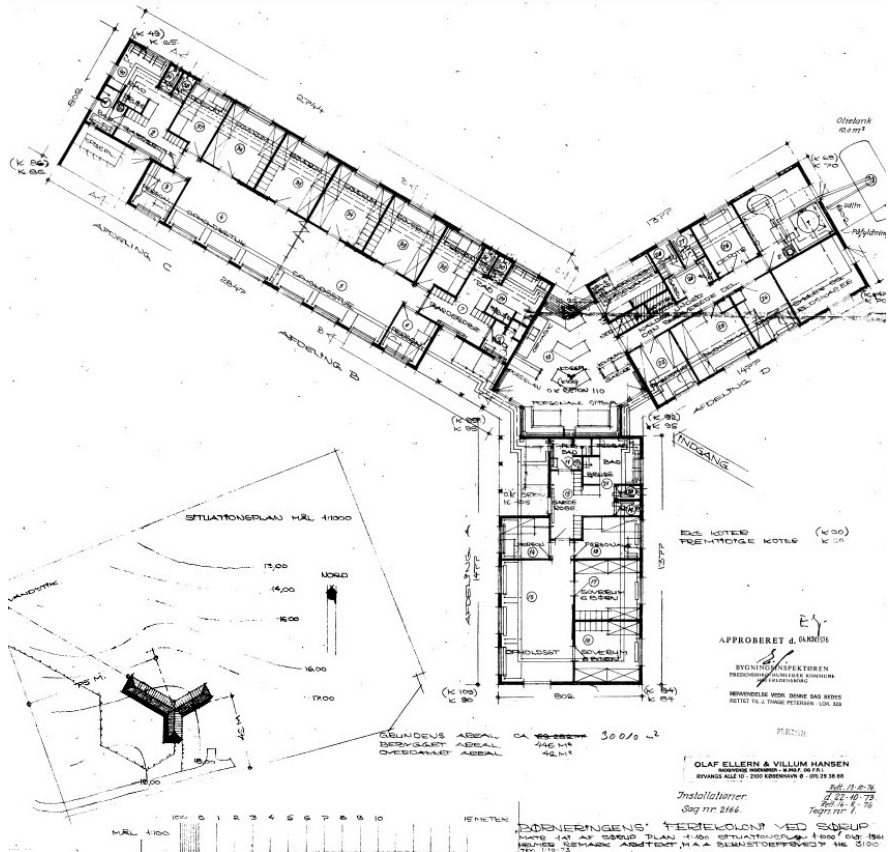

Arkitekten Eske Kristensens tegning fra 1954 til Mødrehjælpens hvilehjem for gravide og kvinder, der havde fået afslag på ansøgning om abort. Hvilehjemmet blev ikke opført. (Tegning fra Samlingen af arkitekturtegninger i Danmarks Kunstbibliotek).

Børneringen

Formentlig omkring 1960 købte Børneringen jordstykket af legatet. Børneringen blev etableret i 1941 af fru Ingeborg Christiansen (1883-1964). Børneringens formål var primært at oprette og bistå med rådgivning om etablering af nye selvejende eller lederejede vuggestuer, børnehaver, fritidshjem og klubber i København. Børneringen fik fra 1943 Dronning Ingrid som protektrice. Hun besøgte institutionerne ved næsten alle indvielser og mærkedage, først som kronprinsesse og senere som dronning. Efter hendes død blev Hendes Majestæt Dronning Margrethe II protektor for Børneringen 2.

Den tidligere godkendelse af byggeri var blevet forældet, så Naturfredningsnævnet skulle i 1961 tage stilling til et nyt byggeri for Børneringen. Til et indkaldt møde på stedet deltog foruden repræsentanter for Naturfred-

Arkitekt Helmer Remarks tegning fra 1961 af feriekolonien i Fredensborg Kommunes Byggesagsarkiv (Weblager).

ningsnævnet også Naturfredningsforeningen, Fredningsplanudvalget og Skoven. Under henvisning til den tidligere godkendelse i 1954 og dette mindre byggeri i kun et plan, samt det, at huset ville være skjult af træer og buske, resulterede i, at ansøgningen blev godkendt.

Helmer Remark (1913-1994), blev byggeriets arkitekt.

Børneringen opførte i 1963 det, de kaldte Feriekolonien i Sørup på en grund matr.nr. 1ai på ca. 30.000 m².

Den 30. maj 1963 blev feriekolonien indviet med deltagelse af Dronning Ingrid (1910-2000).

Angivelse af beliggenhed og adgangsvej
(udsnit af Topografisk kort 1953-76)

Der var plads til 36 børn om sommeren, hvor bygningerne kunne benyttes i en periode på fire måneder. Formanden for Børneringen udtalte i 1977, at de mange børn kan hente sundhed heroppe i Sørup. "Sundhed er mere end sund fysik. Der er blandt andet mange psykiske problemer blandt de børn vi har ansvaret for. Jeg tror, at vi blandt andet her i Sørup kan hjælpe med at give disse små mere balance i tilværelsen."

I 1977 besøgte Dronning Ingrid feriekolonien igen ved en indvielse, efter at der var blevet indlagt centralvarme med henblik på, at kolonien kunne anvendes hele året, tilslutning til kloaknettet og en forbedring af grusvejen fra Sørupvej. Finansieringen heraf skete ved Børneringens indsamling af kr. 73.900 og ved benyttelse af en gave på kr. 60.000, som Københavns Kommune gav Dronning Ingrid på Dronningens 60- års fødselsdag.

Forinden dette arbejde havde Børneringen søgt om tilladelse til at bygge yderligere 500 m2 bygning på grunden til brug for en udflytterbørnehave.

Sidstnævnte blev dog ikke godkendt under henvisning til, at det allerede i 1961 var blevet tilkendegivet, at dispensationen fra naturfredningsloven var undtagelsesvis, og at der ikke kunne forventes tilladelse til yderligere

Dronning Ingrid hilser på fru Ingeborg Christiansen, Børneringens stifter, der på dette tidspunkt var 80 år gammel. Børnene følger begivenheden på afstand. (Foto Jørgen Rubæk Hansen).

bebyggelse inden for naturfredningslovens byggelinjer omkring Sørup Hegn.

Golf Center

I løbet af 1980-erne ophørte feriekolonien og blev i 1991 solgt som led i etableringen af Fredensborg Golf Center. Bygningerne er i det væsentligste blevet bibeholdt i det ydre bortset fra udbygning med fire mindre glaskarnapper. Indvendigt er der naturligvis sket store ændringer. Arkitekt MAA Povl Pedersen, Fredensborg har forestået indretningen.

Noter

1 Fredensborg Kommunes byggesagsarkiv

2 Børneringens hjemmeside

Før gravearbejdet til golfbanen startede.

Fredensborg Station - udsmykning af ventesal

Mange mødte op til genindvielsen af ventesalen d. 15. august 2022.

Peter Heibergs tale d. 15. august 2022 ved genindvielsen af ventesalen.

Vi, de tre foreninger – Bevaringsforeningen, Borgerforeningen og Lokalhistorisk Forening – samt Lokaltog A/S, som står bag arrangementet i dag er meget, meget overraskede og glade for den interesse, der har været for at komme til genindvielsen af ventesalene efter den omfattende istandsættelse af stationsbygningen.

Skal jeg give bud på, hvorfor en begivenhed som denne i dag, kan samle tæt ved 100 mennesker, må det skyldes:

At man her i byen er opmærksom på og taknemmelig over, at Lokaltog med bemanning af stationen i det daglige ofrer ressourcer på rådgivning og vejledning af rejsende - hvilket i dagens Danmark er en enestående service. Tak for det!

At Lokaltog har gjort meget ud af at sætte bygningerne i stand efter overdragelsen fra DSB i 2006 – fx fjernes graffiti løbende. Også pleje af de omkringliggende arealer og hegningen bliver der sørget for. Fx blev det røde stakit mod Stationsvej fornyet for et par år siden – helt i overensstemmelse med det gamle DSB-cirkulæres bestemmelser og mål for indhegning af stationssområder. Det vidner om veneration for den kulturarv, operatøren Lokaltog har taget på sig i forbindelse med driften af strækningen.

En fin indretningsdetalje i ventesalene er bogreolen lige inden for døren (dér), hvor Fredensborg Bibliotekerne har doneret en lille bogsamling, som man er velkommen til at låne fra og aflevere her eller give videre efter endt læsning.

De tre store billeder eller fotostater i ventesalen med adgang til perronen har foreningerne "splejset" sammen til, for at give et par stikord til den glørværdige historie, som hele anlægget har.

Når I kommer ind i ventesalen, ser I:

på den ene væg et kort med Nordbanens vinklede forløb, som det så ud ved indvielsen d. 8. juni 1864 for snart 160 år siden. Bortset fra sporføringen inde i København er forløbet stadig det samme.

Medarbejdere fra Lokaltog A/S sætter fotostat op.

PROGRAM

FREDENSBORG-HUMLEBÆK LOKALHISTORISKE FORENING

10. årgang nr. 1 Vinter-forår 2023

En kongelig opdragelse

Tidspunkt: Torsdag 12/01/2023 kl. 19:30

Mødested: Humlebæk Bibliotek

Museumsinspektør Ida Rosenstand Klahn fortæller om dengang Hørsholm dannede ramme om den dramatiske kærlighedsaffære mellem Struensee og Caroline Mathilde og om kronprinsens usædvanlige opdragelse.

I 1771 opholdt Christian 7., Caroline Mathilde og livlægen J.F. Struensee sig på Hirschholm Slot i Hørsholm, hvor den 3-årige kronprins Frederik blev strengt opdraget efter Jean-Jacques Rousseaus principper med en fysisk og social hærkning af den lille kronprins som et bærende element. Samtidig var Struensees kontrol med kronprinsens opdragelse et omdrejningspunkt for megen rygtedannelse.

Generalforsamling

Tidspunkt: Torsdag 23/02/2023 kl. 19:30

Mødested: Lindehuset, Fredensborg

Generalforsamling iht. foreningens vedtægter efterfulgt af foredrag om Indsatsplanen 2021-2028 for gadekær i Fredensborg Kommune v/Lars Simonsen.

Gadekærene fremkom i sin tid mange steder, fordi man havde gravet efter ler til landsbyens huse, og de var foruden landsbybrønde en væsentlig del af den tids vandforsyning. Der er i dag 17 gadekær i kommunen og indsatsplanen skal sikre biodiversitet samt de historiske og rekreative værdier, som er knyttet til dem.

Humblebæk Station og Kystbanen

Tidspunkt: Mandag 13/03/2023 kl. 19:30

Mødested: Humlebæk Station,

Café Hej Humlebæk

Jernbanehistorikeren John Poulsen fortæller i sit foredrag om Kystbanens tilblivelse og Humlebæk Stations udvikling og betydning for lokalsamfundet.

Ved dette foredrag vil der være tilmelding. Nærmere om tilmelding og pris, vil tilgå medlemmerne i god tid før arrangementet afholdes.

Tekla Griebel Wandall

Tidspunkt: Torsdag 12/04/2023 kl. 19:30

Mødested: Lindehuset, Fredensborg

Thomas Kirkegaard udgav sidste år en meget rost bog om komponisten Tekla Griebel Wandall (1866-1940), som i mange år levede i Fredensborg. Kirkegaard fortæller i foredraget om Tekla Griebel, der i sin samtid blev anset som meget talentfuld. Hun fik som 29-årig i 1895 premiere på sin store opera »Skøn Karen« i Tyskland og fire år senere fik hun den som den første kvindelige komponist også opført på Det Kongelige Teater.

Men blivende succes som komponist fik hun aldrig. En forklaring er, at hun blev dårligt gift! Efternavnet, Wandall, fik hun fra en neurotisk præst, hun giftede sig med. Han havde forladt præstegerningen for at leve som ukendt digter, og så gik Griebels karriere med at forsørge ham og deres barn.

Livet igennem underviste hun i Fredensborg et hav af musikelever for at få smør på brødet suppleret med klaverspil til stumfilm i biografen. »Villa Shaw« og venskabet med Alice Shaw og det musikliv der udfoldede sig der, og som hun blev en vigtig del af vil Thomas Kirkegaard også komme ind på.

Fra drømmen for de få til drømmen for de mange

Tidspunkt: Tirsdag 23/05/2023 kl. 19:30

Mødested: Humlebæk Bibliotek

Sommerlandets arkitektur er forbundet med forestillingen om det gode liv: Paradis på jorden, det enkle og oprindelige liv på landet, natur, nærvær, ro, tid, frihed. Arkitekturhistorikeren Nan Dahlkild fortæller i sit foredrag om sommervillaerne på Gl Strandvej og Kystvej, som skulle realisere denne drøm. Mange af dem blev bygget i de første år efter at Kystbanen var blevet anlagt og var tegnet af tidens førende arkitekter fx Ulrik Plesner og Andreas Clemmensen

Kongernes Lapidarium

Tidspunkt: Lørdag 10/06/2023

*Mødested: Kongens Bryghus,
Frederiksholms Kanal 29, København*

Arkitekten Mette Marciniak vil på denne udflugt tages os rundt i Christian 4.s gamle bryghus, hvor der i dag står mere end 350 kongelige skulpturer – den overvejende del af skulpturerne stammer fra Fredensborg Slotshave. Skulpturerne har stået i de kongelige haver og slotte.

Her har de stået og kastet glans over kongemagten, indtil tidens tand truede med at ødelægge dem helt. Siden er de blevet indsamlet og rykket ind under Bryghusets rustikke hvælvinger, der afslører bygningen som en bastion i Christian 4.s befæstning.

Mette Marciniak har stået for opstillingen af skulpturerne i Lapidariet, og hun var også med i gruppen af fagfolk, som stod for den store omlægning af Slotshaven 2009-13.

Der skal forud for udflugten ske tilmelding. Nærmere om dette, klokkeslet og pris vil tilgå medlemmerne i god tid inden udflugten

Info

Alle er velkomne til foreningens arrangementer. For ikke-medlemmer vil der til foredragene være en entre på 50 kr.

Til foredragene vil de kunne købes kaffe/te og kage til 20 kr. eller vand/øl for 10 kr.

Indmeldelse:

**Jeg ønsker at blive medlem af
Fredensborg-Humblebæk lokalhistoriske Forening.**

Kontigent er i 2023: 185,00 kr.

Navn:

Adresse:

Postnr. :

By:

E-mail:

Indmeldelse sker ved fremsendelse af udfyldt blanket til foreningens kasserer Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg (Tlf. 51 37 42 47) eller via foreningens hjemmeside: <http://www.fredensborg-humblebaek-lokalhistorisk.dk/> hvor foreningens vedtægter også kan findes.

Fortsat fra side 10

På den modsatte væg er der to fotostater. Hvor den ene viser et fotografi af et kongeligt særtog ved perron i 1890'erne, som jo var perioden med de "De store Fredensborg Dage", hvor Europas kronede hoveder hver sommer mødtes på Fredensborg Slot og ankom med toget til denne station. Derfor blev der indrettet en kongelig ventesal, som jo i dag anvendes ved modtagelse af ambassadører på Fredensborg Slot. Dronning Margrethe er kun en gang ankommet med kongevogn til stationen – det var i 1974.

Ved siden af hænger en sporplan fra 1902, hvor I kan se hele stationsanlægget minutiøst kortlagt. Alt er med! Stationsbygning selvfølgelig, men også tjenesteboligerne med retirader og brønde, drejeskive, vandtårn, bindebomme til heste og kreaturer og meget andet. Brug lidt tid på at studere planen – nu, hvis der er til at komme til eller næste gang, når der er lidt ventetid på stationen. Fotostaterne byder på en guldgrube af oplysninger.

Når jeg dvæler lidt ved sporplanen, skyldes det, at der i Kommuneplan 2021 er foreslået tilladelse til stationsnært byggeri. Skulle området via vedtagelse af denne del af Kommuneplanen blive udlagt til stationsnært område, vil det bl.a. betyde, at grundstørrelser kan være på 500 m² i stedet for 700 m², og at der uden videre kan planlægges kontorbyggeri op til 1.500 etagemeter.

Dette er de tre foreninger – og andre – meget betænkelige ved, og det er meldt ind til Fredensborg Kommune i forbindelse med den forudgående høring. Den oprindelige stationsbygning fra 1864, de ti grænsende lagerbygninger og rækken af tjenesteboliger langs banelinjen udgør et ganske unikt miljø for hele Nordbanen og er i højeste grad bevaringsværdigt – det var meget ærgerligt, at dette område ikke kom med i kortlægningen i 2014 som Kulturmiljø. Det frasalg af tjenesteboliger og udstykninger af grunde, som DSB pt har gang i, bekymrer os i høj grad. Det samme vil en eventuel bebyggelse af området mellem banelinjen og Kastanievej med remisen – det vil helt ændre stationsmiljøets karakter og i øvrigt være til stor gene for beboerne. Vi minder om, hvor galt det er gået med stationsnært byggeri ved fx Hillerød Station. Så meget om den glørværdige fortid og den fremtid, der kan true området, og som vi som tidligere nævnt har opponeret imod.

Lokomotivremisen før branden november 2022.

Men lad os i dag glæde os over, at Lokaltog A/S plejer bygningerne og har tilendebragt den indvendige istandsættelse af ventesalene og med storsind har givet os mulighed for med tre fotostater at minde om, at det er et vigtigt kulturhistorisk anlæg, som i det store og hele står intakt den dag i dag.

Det vil vi gøre om lidt, når direktør Mette Berthelsen Lokaltog, har haft ordet, idet vi byder på en lille forfriskning og lidt til genoprettelse af saltbalancen.

Klummer af Hans Andreassen

Forfatteren Hans Andreassen (1912-95) boede i Torpenvangen, Humlebæk, fra 1951 til sin død. Ved siden af de fem rejsebøger og en novellesamling han fik udgivet, skrev han også en række artikler heri blandt en række klummer i Politiken - enkelte med inspiration fra Humlebæk. Her bringes tre eksempler:

Et par

En skærslipper har kørt sin med værksted-forsynede cykel ind på vort rækkehuster-ritorium. Det er en mand langt ud over den første og anden ungdom, bidt dybt i ansigtet af landevejens vejr, farvet af sol og salt og sprit, tøjjet hænger på ham som på en manegens dummeper, skoene har store overventiler. Hans blik er tåget, men bag disen aner man godhed, fordragelighed, barnlighed også, det er et menneske som har a og befinder sig i en slags harmoni affundet sig med sin skæbne og befinder sig i en salgs harmoni over det.

Nu åbner han trækassen på cykelstyret og fremdrager husmoderligt en madpakke og indtager det belagte stående, svajende, nyder det langsomt tyggende. En hun der er lige så pjusket som han er det, dukker op og ser til med sultne hundøjne. Skærslipperen er grandios og deler madpakken med hunden klapper den slunkne, mangefarvede pels og lægger sit hoved ind til dens. Siden går han i siksak op på græsplænen, sætter sig og ta'r en bajer op af lommen, drikker den i smådrag og meget smagende.

Sider i solen og synger, gynger sin gamle krop, har det dejligt og p.t. sorgløs under himlen. Lever i nuet og tænker slet ikke på nogen lang vinter, på slud og mørke dage, på december-landevejens ensomhed. Hunden kommer luntende, den er for gammel til at springe, vugger sit monstrum af en hale og støver skærslipperens næse af med den – det røde og blå bliver dog siddende, uafviskeligt – lægger sig så i sfinxstilling foran ham. I sandhed en

*Hans Lollsgaards
portræt af
Hans Andreassen
som 50-årig.*

sfinx, for det er umuligt at sige hvad slags hund det er, man kan bare konstatere, at dens ophav har været uden racefordom. Nogen dværgpincher er den i hvert fald ikke: Så stor som en islandsk hest, men uden islænderens rundhed. Et luvslidt par at se på, men vist ikke luvslidt indvendig, de forstår dog at leve, begge knurrer tilfreds. Så går solen og skærslipperen og hunden med den. Parret vandrer ud af landevejen, manden med sin virksomhed ved hånden. Det er en scene af Chaplinsk, René Clairsk format.

Politiken, Dag til dag, 08-08-1962

Skærslipperen Finn sovende i vejsiderabat (Fotograf: Stefan Kai Nielsen)

Nede ved havnen

Det er stille vejr med et tungt og døst Øresund. Vandet gider ikke være bølge, det bare gnubber sig mod stranden, sølvgråt og med sølvets lade vægt. Et sted ude i disen hakker en båd med et vejtræk som hos en olding, der ikke vil give op, Frederik Mensa. Men ingen Edvarda kom roende og lindrer dens pust. En måge skriger skærende og sultent, så man selv får sult i mellemgulvet. Sverige er usynligt, ikke til at øjne i dag. Ikke engang ane det kan man. Noget glider forbi derude i disen, noget stort og mærkeligt. Er det en flyvende hollænder eller er det en Øresunds båd, pludselig bor-

Øresundskysten malet af Hans Andreasens ven Børge Bokkenheuser.

det og belagt med spiritusforbud og spiseforbud, overfaldet af asketer og lyselukkere, af en skare som aldrig har kendt til tørst. Nu hakker Frederik Mensa ikke mere, og intet glider forbi, tågen lukker for alt udsyn og lukket for hørelsen også. Man bliver så ensom ude på molen, hjælpeløs som en opskyllet krabbe, lukket ude fra sin verden. Og afstanden ind til havnepladsen virker så uendelig. Man er et lille, frysende menneske, synes at solen skrumper ind og bliver så foruroligende smal. Den kække vandrer svimler og sætter i trav indad, indad. Når fiskehandleren og hører stemmer, døren der smækker op og i. Føler det som om man var længe, længe borte.

Inde i havneskuret står et par fiskere, de stod der også, da man gik udad, står i samme stilling og lige tavse, nej, de er ikke noget ur, de er evighed. Nikker bare, åbner ikke munden, men man er dog observeret, er til igen. Og så kommer bagerbuddet kørende – Goddaw, siger han bredt, surt vejr. Man har fået sin identitet tilbage, den tågen og stilheden tog fra en.

Tangenten. [Politiken, Dag til dag, 02-02-1961]

Grusgraven ved Baunebjerggård (Det Kgl. Bibliotek)

Ny folk, nye huse

Vort lille samfund er efterhånden ikke så lille mere, det vokser, så at sige fra dag til dag. Ukendte ansigter dukker op på vejene, hos købmanden, bageren, slagteren. Et helt nyt folk som lugter af storby og går på tåspids mellem vintervædens vandpytter og mudder. De virker ikke som erobrere, er snarere lidt tilbageholdne, lidt natursky og man møder dem ikke i skovene eller på markstierne, klumper sig omkring butikkerne, de dybfrosne, plasticskinnende, når ud til en grøftkant og handler hos den gamle, det er så spændende.

Disse enkelte ifører sig også gummistøvler avéc gummirem oppe omkring læggen. Kæk cottoncoat med bælte og en endnu mere kæk hat, en Carl Maria von Webersk jægerhue med forvorten fjer i og skyer ikke vandpytterne, mudderet og grøftkantens vildhed. Men de er få, de andre har byen ikke sluppet, de går med transistor for dog at have lidt støj omkring sig, de bliver hjemme hos fjernsynet og vover sig ikke i vort kulturhus, der endda til deres ære har fået widescreen og changerende, magisk reklame i foyéren, schweizerchokolade i kiosken og 25 øres pålæg på pr. billet. Nye huse skyder op, jeg kom forleden forbi grusgraven og blev aldeles paf ved synet af en hel by nede i den, formgiven på mirakeltid og derovre var den skønne trægruppe nedhugget og en lav bungalow med nobret puds og

med gaslygte fra Saxogade ved lågen, rødmalet trillebør på plænen pel-argonieslynget og kobberskibslanterner over døren til landkrabbehuset, styrbord og bagbords, trods det, at indgangen lå helt midtskibs.

Halvhøjhuse har vi også fået og det virker forhistorisk sært at se vore fiskeres traktor med net- og tangfyldt lad efter sig pruste sig op ad bakken til den inderste stejleplads. Fiskene på den virker også sære begede, ru, vejrbidte, sortsminkede, nedadhagen af snus, en Krøyersk-Dracmannsk mobile anno 1960. Mjødflasker klinger i påhængsvognens bund, nej tys, det er Tuborg, Hof og Wiibroe – og en enkelt Stjerne for at støtte regeringen. Åh, og her, på den kære før så blødt svungne, så maiden-formede bakke, rækkehuse iklædt nobret puds! Hvorfor dog nobret puds for os der lever i en stream- og raketlinjet tid?

Kæmpe akvarieruder, bag dem svømmer fruer i slørhale-housecoats imellem grotter af decideret naturtræsmøbler. Må man fodre dem med dafnier mon? – Ak kærester har. Arkitekter, tænk dog lidt på, på dets rytme, de lange linjer, de milde konturer, de hverken er nobrede eller gjort af papmaché. Endnu er det rigtigt land vi har om os herude, der går skam køer på marken om sommeren og der er grise i folden, de kan sige øf og er uden sparebøssesprække på ryggen.

Tangenten. [Politiken, Dag til dag, 02-02-1961]

Stejlepladsen ved Humlebæk Havn

Villa Hesselhøjs forvandling til Humlebæk Strandhuse

Af Peter Heiberg

Villa Hesselhøj i 1950'erne (postkort fra Fredensborg Arkiverne)

Villa Hesselhøj (oprindeligt med navnet: »Porro« som der stod på gavlen) repræsenterer i Humlebæk en særlig type huse med kortvarig storhed og et langstrakt forfald. Det blev bygget i 1897, året hvor Kystbanen blev indviet, som sommervilla for velhavende københavnere, men blev med sin placering i "3. række" fra kysten mest benyttet som lejebolig, og allerede i 1915 blev villæen forsøgt solgt som pensionat eller rekreationshjem.

Annonce i Nationaltidende fra 1916 (Mediestream)

I 1916 blev det så omdannet til pensionat Hesselhøj og fortsatte som sådan i rigtig mange år, indtil det i 1994 blev omdannet til ungdomsboliger. En fornøjelige beretning "En uge på fornyelseskursus for damer" af Elly Nør-rung findes i foreningens årbog fra 2013, hvori der fortælles om en af de mange aktiviteter, der har været i huset.

Ungdomsboligerne i villaen Hesselhøj på Nyvej fremstod i mange år forsømte og med få lejemaal. Længe var det blot et spørgsmål om tid, hvornår villaen ville blive revet ned. Ejeren, Humlebæk Boligselskab, skrev i hvert fald på et tidspunkt, at selskabet ville sætte ejendommen til salg, og at den vil blive tilbudt de entreprenører, som har henvendt sig mhp. at bygge rækkehuse.

Det blev firmaet DuraLiving, der som bygherre efter nedrivningen af Hesselhøj i totalentreprise opførte 10 rækkehuse. Arkitektfirmaet VISARK tegnede husene, som er i funkis-stil, og desuden med vægten lagt på at skulle være med bæredygtige materialer dvs. certificeret træ, ventilationsvinduer og med ladestandere til opladning af El- og hybridbiler.

Byggeriet stod færdigt og indflytningsklart i sensommeren 2021 med alle 10 boliger udlejet.

Humlebæk Strandhuse 2022 (Fotograf: Heidi Ølgaard)

Bestyrelsen for Fredensborg - Humlebæk Lokalhistoriske Forening

Formand:

Peter Heiberg, Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
Tlf. 50 62 19 47
Mail: fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com

Næstformand

Else Mariager, Slotsvænget 15, 3480 Fredensborg

Kasserer:

Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg
Tlf.: 51 37 42 47
Mail: fredhumlelokalhist@gmail.com

Sekretær:

Annette Engelstoff, Vænget 9, 3050 Humlebæk
Mail: fredhumlelokalhist@gmail.com

Bestyrelsesmedlemmer:

Heidi Ølgaard, Gammel Torpenvej 15, 3050 Humlebæk
Jeppe Tom-Petersen, Gl. Strandvej 6, 3050 Humlebæk
Lars Trudsø, Skolebakken 2, 3050 Humlebæk

Suppleant:

Bent Skov Larsen, Bogårdsvej 309, 3050 Humlebæk